

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Terstenjakova slavnost.

Prelepa je bila svečanost, katera se je dne 6. sept. vršila v Št. Juriju na Ščavnici, velik praznik za krasno Ščavniško dolino. Odkrila se je namreč spominska plošča na rojstni hiši jednega največjih Slovencev novejši dobe, slavnega učenjaka Davorina Terstenjaka. Vrli Št. Jurij je oni dan pokazal, da vé ceniti nesmrtné zasluge svojega svetovno čislanelega rojaka, za kojega ga smelo zavida vsa slovenska domovina. Že v soboto večer (dne 5. sept.) naznanjal je gromovit strel Slovenskim in Ljutomerskim goricam bodočo slavnost; ko se je pa stemnilo, zasvetil se je celi Št. Jurij v blesku mnogobrojnih lampijonov, ki so, kakor čarobne zvezde, žareli v različnih lučicah. — K slavnosti prihitelo je od blizu in daleč na tisoče ljudstva. Ista se je začela po hvalevredni slovenski navadi s slovesno službo božjo, katero je opravil č. g. prof. dr. Medved iz Maribora. V navdušenem cerkvenem govoru je proslavljal posebno dve zlati lastnosti slavnega Terstenjaka: njegovo učenost in jekleno značajnost; v nemal je ogromno množico vernega ljudstva, naj v tem velikega pokojnika posnema, da bomo visoko izobražen, a tudi značajan, pravno popolen narod. »Da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož!«

Po skupnem obedu na vrtu gospe Kreftove bil je odhod v Kraljevece, rojstno vas Terstenjakovo. Od vseh stranij je došlo toliko zavednega ljudstva, da se nam je zdelo, slovenski tabor se je otvoril. Naravno divna dolinica kraljevska še gotovo nikdar ni videla toliko ljudi, ki so prišli slaviti njenega največjega sina. Pred rojstno hišo je bil postavljen govorniški oder, bogato okrašen s cvetočimi vencami in s podobo cesarjevo ter Terstenjakovo. Slavnostni govornik, g. dr. Mat. Murko iz Dunaja, opisal je v vznesenih besedah življenje Dav. Terstenjaka in našteval preoblate zasluge, katere si je pridobil na znanstvenem polju. Neumorna delavnost in brezmejna navdušenost za napredek in vsestranski blagor slovenskega ljudstva sta vedno odlikovali velikega Terstenjaka. Z odločnostjo moramo tudi mi zahtevati slovenske pravice in pospeševati ugled slovenskega naroda.

Po govoru se je odkrila — ob gromenju topičev in viharnimi živjo- in slava-klici neštete množice spominska plošča na rojstni hiši. Oduševljenje je bilo splošno; spoštljivo se je narod klanjal v odkritosrčni hvaležnosti veleučenenemu duhovniku in narodnjaku. Vsakdo je z neomejenim priznanjem bral lepe besede, ki so vrezane na plošči:

„Kdo za napor in trud bi znal,
In kdo poznal trpljenja mero?
Življenje Ti si žrtvoval
Za domovino, znanost, vero.“

Da, to je storil dični naš Terstenjak, kojega slava je prošinjala srca vseh navzočih. — Č. g. Jurčič, ki si je za prireditve Terstenjakove slavnosti pridobil največ

zaslug, je izročil spominsko ploščo nečaku Davorina Terstenjaka v varstvo in v proslavo velikega učenjaka. G. župnik Kunce, neutrudni denarničar slavnostnega odbora, se je zahvalil za obile darove, ki so omogočili pomenljivo svečanost. V ganljivem govoru se je g. župnik Jurkovič spominjal slovenskih mater, kojih trud in skrb odgojujeta slovenskemu narodu toliko vrlih sinov.

Solnce se je že jelo nagibati k zatonu, ko smo veselih in navdušenih src polagoma zapustili rajskolepe Kraljevece. Večina udeležnikov se je vrnila v Št. Jurij, kjer smo na vrtu gospe Kreftove še pozno v noč veselili se prekrasnega, nepozabnega dneva. Bila je to slavnost, spodobna nesmrtnega Terstenjaka. Najlepše vreme, divno petje v cerkvi in v Kraljevcih, kjer so se po ljubkih glasovih odlikovale deklice Slovenskih goric, ogromna udeležba in nepopisno navdušenje — vse je blagodejno pripomoglo, da bode trajen in neizbrisljiv spomin na Terstenjakovo slavnost.

„Kristus in socijalna demokracija.“

Tako se imenuje članek, kateri izšel v »Delavcu« in se zdaj kot posebna knjižica razširja. S tem zvitem člankom so se podali socijalisti med naše verne kmete, da bi premotili tudi te, kakor so že toliko nepremišljenih delavcev. Kmetje, ako dobite v roke tisto »sveto pismo« socijalistov, ne čitajte in ne verjamite mu kar v en dan, ampak pomislite, kako uči večna resnica, Kristus sam v evangelijih. Da pa bodete lažje razvideli veliko nasprotje nauka Kristusovega z nauki socijalistov, podam tukaj-le nekoliko primerov:

»Vera je zasebni zadeva. V verskih zadevah mora biti popolnoma svoboda in ložje je nesti psa na lov, kakor pa koga prisiliti, naj veruje na nadzemeljske stvari.« Tako pravi socijalist. Kako pa si misli to svobodo? Nobeden bi ne smel javno pokazati, da kaj veruje, niti moliti, niti otrok poučevati v veri, ker pravi, da njegovi nazori, »silijo spoštovati vero posameznika, dokler jo dotični obdrži za sebe«, torej pokazati bi je ne smel. Od kod pa bo pa človek vero vzel, ako ga ne bo smel o njej nikdo podučevati?

Socijalist pravi, da Kristusovim »čudežem človek lahko verjame, pa tudi ne verjame«; potem pa pristavi, da je »Kristus sam svaril pred preroki, ki bodo čudeže delali, pa se jim ne sme verjeti.« O, bedarije! Socijalist veruje Zveličarjevim besedam, da so prave, njegovim čudežem pa ne! Socijalist pravi da »Kristus sam ni cenil gole vere« in vendar sveto pismo pravi, da je objubil: »Kdor veruje, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen«. Ako to premislimo, čuditi se moramo, kako more socijalist napisati tak-le stavek: »Ako tudi

kdo nič ne veruje, pa je pošten... se sme trditi, da živi bolj v smislu Kristusovih nauk, kakor pa tisti, ki veruje...« Ali ni to gola bedarija? Kedaj je Kristus dovolil komu, da naj ne veruje, ako hoče živeti po njegovih naukih?

Ako pa ni treba verovati ničesar, kako pa potem govori socijalist o grehu, omenjajoč »Ali ni Kristus tolikim mestom oznanjal pogin radi njihovih pregreh.« Čudno, sedaj so mu najedenkrat cela mesta pregrešna, prej pa je vedel le o zasebni veri, katero naj bi obdržal vsak sam za-se!

Člankar sam pravi, da je Kristus učil: »Vse, kar koli vam farizeji in pismouki rekó izpolnjevati, izpolnjujte in delajte. Po njih delih pa ne delajte; ker govoré, pa ne delajo.« Torej je Kristus sam zapovedal, naj verske učitelje in duhovnike ubogamo, akoravno bi oni sami svojih nauk ne izpolnjevali. Čudno, da potem pravi v isti sapi: »Kakor je tudi bil Kristus veren, tako je sovražil tačasno cerkev in duhovščino.« Glejte ga no, naenkrat je pozabil, kaj uči Kristus! Nič neče vedeti, kako se je pokoraval Kristus judovski cerkvi, akoravno ni bila popolna. Kako se je posvetoval kot dvanajstletni mladenič z duhovščino in kako je obiskaval tempelj, kjer so učili duhovniki in kako je izganjal krošnjarije, — kateri so hoteli imeti »nebesa že na tej zemlji« — kakor socijalni demokratje, — z bičem iz tempelja! Nič ne ve, kako je poslal očiščene gobavce k duhovščini na ogled, kakor je zakon tirjal.

Socijalist trdi dalje, da je Kristus učil da »na skrivnem naj bi se molilo.« In vendar vemo, da je Kristus zahajal na posvečena mesta molit, da je učil skupno moliti in še izrečno dodal besedilo molitvi: Oče naš, ... Daj nam, ... Odpusti nam itd. Vemo tudi, da je na Oljski gori sam grajal apostole, ker niso mogli ž njim »čuti in moliti.« Seveda je zavrnil hinavce, ki so molili le zato, da bi jih ljudstvo hvalilo. Tak hinavec pa je tudi socijalist, ki pravi sam da, da »se tudi bojuje socijalna demokracija proti cerkvi in duhovnikom« potem pa pravi: »Na skrivnem naj bi se molilo.« Kako pa naj molimo in koga, tega pa nam neče povedati. To pa vemo, da ako je premagana cerkev in duhovščina, ne bo nas nihče mogel učiti o Bogu, še manj pa moliti. Potem pač lahko reče člankar »... zatorej prepuščamo vsakemu, naj se ravna po svoji vesti«, ako že ne bo imel nikdo več pravega pojma o kaki »vesti.« (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Slikarija v cerkvi sv. Marjete niže Ptuja.

Dne 30. julija je izgotovil akademični slikar Jakob Brollo, katerega po vsej pravici smemo imenovati cerkvenega slikarja lavantinske škofije, slikarijo v cerkvi sv. Marjete niže Ptuja s krasnimi podobami na presno. Veleč. g. duhovni svetovalec in župnik Jakob Trstenjak si je stekel s tem neminljivo slavo za to župnijo; ne samo, da je že pred leti dal napraviti krasni stavbi in cerkvenemu duhu ugajajoči glavni oltar v romanskem slogu, je sedaj tudi po njegovem prizadevanju in neumornem delovanju dobila cerkev tudi druge oltarje nove, pred vsem pa prekrasno slikarijo na presno po zgoraj imenovanem slovečem mojstru. Slike je izdelal večinoma mojster Brollo sam in njegov tudi akademično izvežban sin Antonio, med tem, ko je dekoracije jako spretno izvedel njegov pomagač Osvaldo Bierti iz Gemone.

Težko se mi zdi opisovati posamezne slikarije, in njih utis zopet podati je skoro nemogoče; kajti kaj takega si mora ogledati človek sam, da zamore prav

ceniti nja vrednost in občutiti vzvišeni utis na dušo; v obče, kdor je že kedaj videl katero po Brolloju slikano cerkev, ta bode gotovo z veseljem pritrtil mojim besedam. Posebne hvale vreden je izraz res versko-pobožnega in nežnega duha, kateri sije iz vseh podob Brollojevih. Naj le imenujem podobe sv. Terezije, sv. Katarine Sijenske, sv. Antona Paduvanskega in sv. Frančiška Serafinskega. Kar zavzame se pa človek nad res nežno-pobožnim in svetost izrazujočim obrazom sv. Katarine Sijenske.

Krasno je tudi na nekaterih podobah krajevno ozadje, kakor n. pr. pri sliki daritve Melkizedekove, kjer se vidi skrbno in ljubko delo v celoti in posebno v krasni razvrstitvi barv. Jako dobro zadete so tudi 4 velike podobe v srednjem oboku: Zadnja večerja, ustanje, vnebohod Kristusov in prihod sv. Duha, kjer nežna, kakor od zgoraj prihajajoča luč podobe omili. Najbolj harmonično se pa vjemajo barve na sliki sv. Magdalene, od koje pobožnega in v nebesa hrepenečega pogleda človek komaj svoje oči odtrga. Oseben izraz je povsod določen, resničen, razvrstitev oseb prosta in živa, tako posebno v daritvi Abrahamovi. Tudi oblačilo posameznih svetnikov je naravno, harmonično in plastično, tako, da ni treba človeku biti posebnim poznavalcem slikarske umetnosti, da občuti očarujoči utis teh podob, bere ga lahko iz zavzelih lic kmečkih opazovalcev, kadar kateri izmed njih obrne svoj pogled v te podobe. Lahno plavajoče podobe občudujemo v alegoričnih slikah angeljev na obeh straneh velicega oltarja. Na vseh teh slikah pa je posebno občudovanja vreden kolorit obrazov, pred vsem na slikah sv. Notburge in sv. Magdalene, ki zagotovi mlademu umetniku Antoniju Brollo, kajti ta njih je slikal, slavno prihodnost — vidi se na prvi mah, da je učenec benečanske šole, koje glavno svojstvo in prednost je v blestečem, očarujočem koloritu.

Nazadnje pa še se enkrat očitno zahvalimo veleč. duhovnemu svetovalcu in župniku Jakobu Trstenjaku in želimo mu, da bi se mu njegovo rahlo zdravje kmalu okrepilo tako, da bi v krasno slikani cerkvi sv. Marjete še obhajal Bogu na čast in nam vsem v veselje enkrat svojo zlato mašo, da bi mu Bog še tudi na tem svetu poplačal trud, katerega je imel za hišo Gospodovo. Bog plati pa tudi vsem drugim, ki so v tem ali onem oziru kaj pripomogli! Šm.

Gospodarske stvari.

Kako rediti žrebeta.

Znano je sploh, da treba žrebetom prirediti ograjeno tekališče, koder se morejo prosto gibati in letati, kolikor hočejo in morejo.

Tako se jim krepijo udi ter postajajo gibčni in prožni. Manj znano pa utegne biti, da jih moremo mlade privaditi rečem, katerih bi se sicer pozneje strašili in plašili konji, in to je lahko uzrok hudim nesrečam. Tega se je lahko ogniti že pri žrebetih, kadar se sprehajajo po tekališčih. Na večih prostorih se nastavlja predmeti, o katerih je znano, da se jih konj rad ustraši. Na primer se nastavijo beli listki na črnem dnu, ali črni predmeti na belem dnu, dalje predmeti, s katerimi se igra veter, majhne in večje cunje, z vožinci na drevesa privezane, in katere pritegujemo na nitki, da mahajo simotamo. Časi jih kaže tako nastaviti, da se vzdignejo naglo od tal in padejo zopet k tlom. V to svrhu služi primerno razpeljan drat. Tudi stare konje privadimo dirjajočim vlakom železniškim. Vendar ravnamo dobro, ako spravimo žrebe z materjo večkrat k železnici

da vidi, kako prihajajo in odhajajo vlaki, ter da je ob enem navadimo, kako padajo ali se vzdigujejo pregraje.

Na tekališčih kaže prirediti jame, katere podaljšamo sčasoma. Stara debela položimo lahko tako, da morajo žrebeta čez nja skočiti, ako hočejo do hrane priti. Preskočne ograje morajo iz prva biti nizke in zatem zmeraj večje in višje, toda vse naj se vrši previdno in polagoma.

Tako navadimo žrebeta marsičemu, česar bi se sicer strašila pozneje. Konj pripada sploh živalim, ki se jako rade učijo. Posestnik mora vsaj nekoliko potrpljenja in ljubezni do živalij svojih imeti, ter tako jih nauči marsičesa. So li žrebeta v to sposobna ali ne, opaziti je itak kmalu. Kmetovalec.

Poštna hranilnica

je v letu 1895. skupila čistega dobička za 1,341.123 fl. 25 kr. Po postavi se od dobička nekoliko obrne za penzije poštnohranilničnih uradnikov, drugo pa pride v poštno, oziroma v državno blagajnico. Pri c. kr. poštnohranilničnem uradu na Dunaju je konec leta 1895. bilo 1183 uradnikov, (med njimi 157 spola ženskega), potem 168 strežnikov. Poštnohranilnično vložno knjižico je imelo 13.016 kmetovalcev, 8829 hlapcev in dekel, 12.180 težakov ali dninarjev, 91.434 strežnikov in drugih služnikov, 338.765 dijakov in učencev, 140.653 otrok. Število vložnih knjižic, ki se sedaj nahajajo med ljudstvom po Avstriji, je do danes naraslo čez 1,154.000, vredne so pa čez 103 milijone goldinarjev. Po krajih, kjer ni »Posojilnice«, tam priporočamo, naj bi vsakdo, ki pač ima z denarjem kaj opraviti, imel vložno knjižico poštnohranilnično.

Sejmovi. Dne 12. septembra pri Sv. Petru pri Radgoni in pri Sv. Antonu v Slov. gor. Dne 14. sept. v Braslovčah, Ivniku, Rušah, Rogateu, pri Sv. Ani na Krembergu, v Golobinjaku in pri Sv. Janžu pri Spod. Dravogradu. Dne 15. sept. v Zdolah in Ljutomeru. Dne 17. sept. na Dobrni.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Volitev volilnih mož; požar; volilni shod; nov kandidat). Dne 5. septembra se je volilo 13 volilnih mož, ki bodo vsi glasovali za kandidata g. dr. Rosina; v Gornji Radgoni so odvisni posamezni izidi od agitacije. Opozarja se, da volijo dne 12. sept. občine Gornja Radgona, Polica, Ščatovci in Zbigovci, dne 14. sept. Mota, Bučeečovci, Volčja vas in Murščak. — Pretečeni teden je pogorelo deset gospodarjev na Hrastju. Zgorelo je mnogo zrnja in krme; škode je nad 20.000 gld. Siromaki potrebujejo nujne pomoči. Čujemo, da ljutomerski narodnjaki hočejo pričeti s pomožnim odborom. — Dne 13. sept. je volilni shod v Boračevi pri vrlem narodnjaku g. Veberiču. Govorili bodo dr. J. Dečko, Dragotin Hribar in dr. Fr. Rosina. Upamo obilne udeležbe. — Čuden kandidat se ponuja gornjeradgonskim volilcem, slavnoznani Bračko iz Orehovca. Na noge prijatelji njegovi! Pomagajte raznim »feierberom«, ki se zanj toliko trudijo!

Iz Zadretske doline. (Častno občanstvo.) Občinski odbor občine Bočna je v javni seji dne 12. avgusta t. l. gosp. Antona Rodošeka, župnika v Šmartni ob Dreti, načelnika okrajnega zastopa in namestnika okrajnega šolskega sveta Gornji grad, vsled mnogih zaslug, katere si je stekel za povzdigo in napredek Zadretske doline, imenoval svojim častnim občanom. Vročenje diplome vršilo se je dne 6. septembra prav si-

jajno. Ob 1/23. uri popoldne je dospela deputacija občine Bočna, na čelu jej gosp. župan v Šmartno, koja se je najpoprej popoldanske božje službe udeležila, poteni pa povabila čast. gospoda slavljenca k sprejetju diplome v lepo okinčano gostilnico Martina Remica. Tukaj se je po kratkem nagovoru, v pričo iz Gornjega grada došlih gospodov in gospej, na čelu jim gospoda župan in knezoškofijski oskrbnik, diploma vročila. Vidno ganjen zahvalil se je slavljencem deputaciji kakor tudi gospodom in gospej iz Gornjega grada za njih mnogobrojni obisk. Gromenje topičev in vihrajoče zastave pričalo je jasno radost občinstva. Po slavnosti vršile so se raznotere napitnice z željo: Ljubi Bog naj ohrani čast. gospoda slavljenca zdravega in zadovoljnega še mnogo let v blagor in prid njemu udanega občinstva!

Od Velike Nedelje. (Volitve volilnih) mož za Veliko Nedeljo so se žalostno končale; dne 4. sept. sta bila izvoljena dva najhujša sovražnika kmečkega ljudstva, trdna Nemca, katera sta si pred par leti ustanovila »nemški feierber« in ga ali neposredno ali posredno tako drésirala, da sta bila letos res voljena za volilna moža za Veliko Nedeljo. Sicer se govori, da se Velikonedeljščanom v modri glavicici moti! Bog jih tega varuj! Prav dobro pa so izpadle volitve v okolici velikonedeljski. Izvoljeni so dobri, krščanski in narodni, zanesljivi možje, ki bodo trdni ko skala. Volilni možje so: V Trgovišču: g. Novak, in Cvetkoveh g. A. Horvat in T. Korpar, v Podgorcih g. M. Paulinič in F. Ozmec.

Iz Trsta. (»Brivec« je oživel!) Ne čudite se ve prepirljive slovenske stranke o njegovem povratku med Slovence. Čul je vik in krik v Hades naših neznačajnih bojov strankarskega klanja. Predramili so ga iz spanja obupni boj na Tržaškem in v Istri, osebno mrženje strankarskih prenapetnežev na Goriškem, nezasišana otrpnelost središča Slovenije na Kranjskem; dalje hohtajč-nestrpnost pangermanov do slovenskih manjšin v Gradcu in Celovcu, ter pravični boj delavskega proletarijata po Slovenskem. Obupen klic Spinčičev: »Morituri vos salutant« je pretresel netrohhljive kosti spečega »Brivca« — zemlja se je odprla in bruhnila na dan novim duhom nasičenega borivca, ki je takoj poiskal zarjavelo orodje, da je brusi in sicer tako hudo nabrusi, da bo rezalo na vse strani brez prizanesljivosti. Ni brivca brez šalona, ne bo »Brivca« brez lepih podob. A da ne zastane sapa zopet probujenemu borivcu za narodna in človeška prava, da ga ne pobere v drugo za njega nevarna denarna sušica, za katero mrjo slovenski šaljivi listi, sklicuje se na vse sloje slovenskega naroda, da mu pomagajo pri življenju. »Brivec« izhaja trikrat v mesecu in stane za vse leto 5 kron. Prva številka izide dne 9. oktobra t. l. Pisma, naročnino sprejema bivši voditelj slov. šole v Trstu, in upravnik lista M. Kamušič, bivajoč pri sv. Ivanu št. 165. Šaljivi Slovenci in Slovenke, sezite marljivo po peresu — ostali pa v žep.

Iz Sromelj pri Brežicah. (Toča.) Gospod urednik! Že lani sem vam poročal, da nam je slana lepe naše nasade osmodila, ali še hujše ko lani, nas je zadela strašna šiba božja v soboto, dne 22. avgusta. Proti 1/24. uri popoldne se od zahoda nebo stemni nagloma, strašen piš podira drevje, razkriva strehe, in gosta toča se vsuje, debelejša od jajec in v 4 minutah je nam vzela z eno besedo, vse. — Vinogradi, obetajoči bogato trgatv, stojijo brez perja in brez grozdja tu, kuruza, fižol, zelje in vsa letina, katera je letos tako lepa bila, je uničena in v zemljo poteptana. Tužni tavamo okoli in jokamo, s čim se bodemo preživili? Dosti je pa takih, ki imajo to krivo vero, da toča ni od Boga, ampak da narejena od človeka in zlasti neumneži to očitajo duhovnikom; a tega ne vedo, da jo le naši grehi delajo, ker ž njimi Boga žalimo in tako srd božji

na sebe kličemo. Kakor se čuje, so hudo zadete občine Videm, Pleterje, Sromlje in Pišece, nekaj manj pa Bizelsko. Prosimo torej, naj nam naši zastopniki pomorejo do kakšne pomoči, bodisi od koder koli.

S Pohorja. (Ta poslanec bode pomagal kmetom.) Na volilni dan se bliža volišču mali, debel možiček, pozdravlja volilce z besedami: »Koga bomo volili? Jaz vem za poslanca, tam v mestu Mariboru. On je bogat človek, ta bo kmetom pomagal — za njega moramo delovati. — Kako pa nam bode pomagal? Bode prišel za kmeta orat, kosit, živine pitat, bo kmetu kupil par volov ali krav, bode plačal za nas davek, bo plačal dolge za nas, bode nam pa svoje denarje razdelil? To vse ne. Kako pa nam bode torej pomagal? Morebiti bode milijonarjem denarje pobral in kmetom razdelil? To ne more. No, kako pa nam bode tedaj pomagal? — On bode pobral slabe Slovence skupaj, njih pobasal v koš in nje prodal Nemcem, da bodo Nemci opravičeno rekli: Kako neumen je Slovenec, rajši voli nasprotnika, kakor sam sebe. Naši sedanji poslanci so naši prijatelji, so sinovi našega rodu, njim so znane naše težave, oni delajo vedno v prid našega naroda. Ako vam naši poslanci ne morejo zadostiti; bode nam torej zadostil poslanec, ki v denarjih plava, kateri ne ve, kako se kmet trudi, kako si on kruh prideluje. On ne živi med kmečkim ljudstvom, on tudi ne vé, kaj je kmetu, kaj je narodu treba. Tak poslanec, ki Slovencu nič ne privoščí in ga po volitvi le zatira, — tak poslanec ne more in tudi noče nam slovenskim kmetom pomagati. Koga pa bi torej naj volili? Katero roko imaš rajši, svojo ali roko svojega sosesa? Katero suknjo imaš rajši, svojo ali enako svojega sosesa, katera te nikdar grela ne bo? To premisli in voli!

Iz Ljutomera. (Na Cvenu) so v minolem mesecu zmerili največjo vročino dne 5. avgusta, (26°6' C), najbolj hladno 19. avgusta, (10°3' C). Deževnih dnevov bilo je 19, največ dežja dne 6. avgusta. Toča prikazala se je dvakrat, ali škode ni povzročila po polji, pač pa po vinogradih dne 6. avgusta dvakrat, zaran in zvečer. Z žetvo smo pri nas v poznih letinah gotovi navadno do dne 15. ali 18. julija, v zgodnjih pa do okoli 10. julija. Ali letos se je zavoljo vednega deževanja delo nakopičilo, da ga skoro ne moremo zmagovati. Oves in jaro rž smo na njivi imeli še sredi avgusta, repe še tistokrat nismo mogli posejati, a na vrsto je prišla že košnja otave. Prahe za ozimino ni bilo mogoče orati, kakor bi bili radi. Jabljanc so rodne precej, posebno kar je mlajšega drevja. Ob Muri je toča škodo naredila, kakor čujemo, v Volčjivesi in v Bučečevcih.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so brzojavno častitali k dvestoletnici dunajskega pešpolka »Deutschmeister«. — Dne 7. septembra se je v navzočnosti nadvojvode Evgena položil temelj za spomenik polku »Deutschmeister«. — Državni zbor se snide okoli dne 1. oktobra. Naj bi vendar potem kmalu vsprejel domovinsko postavo!

Češko. Te dni se vrši katoliški shod za budevsko škofijo v Taboru. — Mestni zastop v Pragi je daroval za češke manjšine v nemških mestih 5000 glđ. — V Liberci je češka ljudska šola prenapolnjena.

SoInograško. Danes teden se je zvršil IV. splošni avstrijski katoliški shod. Sklepni govor so imeli kardinal Haller. Prav dobro znamenje za ta shod je to, da vsi

liberalni listi čezenj zabavljajo. Krščansko ljudstvo ustaja ne samo po vaseh, ampak tudi po mestih.

Štajarsko. Oni dan sta se v Kalsdorfu pri Gradcu na shodu poskusila Kaltenegger in Morre. Poslednji se je pa moral prepričevalnim besedam Kalteneggerjevim umakniti. — Za mestno skupino Slov. Gradec, Šoštanj itd. kandidujeta dr. Eduvard Glančnik in pa št.-peterski Lenko. Oba obljubujeta, da hočeta Slovence pohrustati.

Koroško. Nemski katoličani niso bili pri prvotnih volitvah tako srečni, kakor naši bratje Slovenci, ki so politično izvrstno izšolani. — Mac Nevin vedno najde kako bolezen, da le Slovencem shode prepreči. Na ta način je tudi prepovedal glavni zbor Ciril-Methodove družnice v Dvoru.

Kranjsko. Namesto pokojnega kanonika Kluna kandidira za državni zbor dr. Ivan Šusteršič. — Deželni šolski svet je dovolil za gimnazijo v Kranju vsprejeto k prvemu razredu, in Gautsch je hotel svoje dni to gimnazijo zatreti! — Vodovod v Kočevju bode kmalu gotov, potem se pa začne delati vodovod v Novem mestu.

Primorsko. Monsignor Andrej Šterk, novi tržaški škof, je bil dne 8. septembra slovesno umeščen. — Grof Badeni je včeraj došel skozi Soško dolino v Gorico, danes pa se pelje v Trst. Naj se grof Badeni prepriča, kako zanemarijeno je Primorsko, potem pa naj pomaga, posebno da pridejo Slovenci do svojih pravic!

Ogersko. Že pred tednom se je sešel državni zbor. Minister Lukacz je poslancem naznanil, da je carinska in trgovinska pogodba z avstrijsko vlado dogovorjena, da Ogrji po novi pogodbi profitirajo na leto 4 milijone in bodo imeli avstro-ogersko banko takorekoč v svojih rokah. Kakor vse kaže, bode nova pogodba za našo državno polovico zopet tako krivična, kakor do zdaj, ker so naši ministri proti Madjarom vse premehki.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so poslali posebno pismo odboru, ki koncem tega meseca priredi protiframasonski shod v Tridentu na južnem Tirolskem, ter opominjajo vse vernike, naj se vojskujejo proti framasonom.

Italijansko. Prestolonaslednik Viktor Emanuel se poroči s črnogorsko princesinjo Heleno, ki prestopi h katoliški veri, okoli vseh svetnikov v Rimu. Toda vsled papeževga ukaza se poroka ne sme vršiti v nobeni baziliki ali večji cerkvi.

Francosko. V Parizu se delajo velikanske priprave na krasen vsprejem ruskega carja. — Več okrajnih zastopov je učiteljem in učencem prepovedalo udeležbo pri procesijah in raznih drugih cerkvenih svečanostih. Kdaj vendar neha preganjanje katoličanov?

Nemško. Cesar in cesarica sta zelo slovesno vsprejela dne 5. sept. rusko carsko dvojico v Vratislavu. Kancelar knez Hohenlohe se je v nedeljo pri carju mudil celo uro. Dne 7. sept. pa sta car in carica odpotovala v Kodanj, glavno mesto Danske.

Rusko. Generalni pouvernér v Varšavi, grof Šuvalov, ki bojda postane naslednik Lobanova, je pred tednom nevarno zbolel; zadela ga je kap. Te dni se mu je zdravje nekoliko zboljšalo. Šuvalov je prijatelj Avstrije.

Turško. Turčini so v Carigradu dne 26., 27. in 28. avgusta pomorili sedem tisoč krščanskih Armencev. Klanje je trajalo 27 ur, in policija in vojaštvo se niti ni ganilo. — Na Kreti je zopet mir. Krščanski Krečani so zadovoljni s svobodsčinami, katere jim je dal sultan, ne pa mohamedanci. Od teh jih mnogo hoče Kreto zapustiti. — Po vsej Macedoniji se razširjajo oklici, naj se vse ljudstvo spunta.

Špansko. Na Filipinskih otokih v vshodni Aziji, kjer je nedavno izbruhnila ustaja, imajo Španci samo

10tisoč vojakov. Zato vlada pošlje tja v kratkem mnogo vojakov. Kakor pa Kubance podpirajo severni Američani, tako Filipince Japonci.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navalni na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

II.

Komaj je bil Arpad s svojimi ropazelnimi četami prihrul na sedanjo Ogersko, so se bližnji narodi kmalu prepričali, da so dobili divjega in zelo nevarnega soseda. Ogri se namreč nikakor niso zadovoljili s tem, kar jim je živinoreja dajala, ampak kakor nekdanji Obri, tako so zdaj oni leto za leto v velikih četah na hitrih svojih konjičih drli v sosedne dežele, po katerih so neusmiljeno ropali, požigali cerkve in hiše, morili može, otroke in stare ženice, mlade pa odpeljavali seboj, da bi služile njih pohotnosti. V nekaterih letih so obširno Panonijo, h kateri je spadal tudi del slov. Štajarja, tako opustosili, da l. 900. ni bilo v celi deželi nobene cerkve.¹⁾

Pa tudi drugi, še tako oddaljeni kraji niso bili varni pred njihovimi napadi; — ne le Nemško, nego celo Italijo in Francosko so obiskali in zapustili znamenja svoje nezaslišane grozovitosti.

Nemški kralj Ljudevik, imenovan dete, se je hotel upreti njihovi sili ter je nabral na Bavarskem veliko vojsko, kateri se je pridružilo tudi mnogo Slovencev. A v grozni bitvi pri Požunu (9. avg. 907) so Ogri popolnoma zmagali svoje nastprotnike, katerih večji del je žalostno končal na krvavem bojišču in le malo jih je ušlo iz strašnega klanja. Po tej nesrečni bitvi so Ogri posedli vso današnjo Avstrijo in velik kos Štajarske, Moravske pa jim je morala davek plačevati in ni več imela svojih knezov.

Kakor prva leta, tako so Ogri še dolgo hodili v sosedne dežele ropat in pustošiti, dokler jim ni nemški kralj Henrik I. ujel imenitnega vojvoda (924) ter si zanj izprosil premirje na devet let. Ta čas je Henrik dobro porabil. Izuril si je konjike ter vse preskrbel, česar mu je bilo treba, da je mogel po preteklem premirju strahovite Ogre v slavni bitvi pri Merzeburgu (28. avg. 933) do dobrega užugati. Zdaj se niso upali na Nemško, dokler je živel Henrik. Ko so pa po njegovi smrti zopet tje prihruli, jih je cesar Oton I. s češko pomočjo še slavnije zmagal na Leškem polju pri Avgzburgu (10. avg. 955).

Po tej usodepolni bitvi so Ogri po malem sprevideali, da bodo ravno tako poginili, kakor nekdanji Huni in Obri, če ne bodo opustili razbojnega svojega življenja. Gjula, vojvoda na Erdeljskem, kjer je razen paganskih Ogrov bivalo mnogo krščanskih Vlahov, se je prvi dal krstiti. Njegova hči Sarolta se je omožila z Geso ali Gejzo ter ga pregovorila, da je tudi on postal kristjan. Na njegovo povabilo so prišli z Nemškega in Českega krščanski blagovestniki, l. 984. pa celo praški škof, sv. Adalbert (Vojteh), ki mu je v Ostrogonu krstil njegovega sina, sv. Štefana.²⁾

¹⁾ Bavarski škofje so pisali v prvi polovici l. 900, papežu Ivanu IX. med drugim tako-le: „... ipsi (Ungari) supervenerunt et alios captivos duxerunt, alios occiderunt, alios ferina carcerum fame et siti perdiderunt, innumeros vero exilio deputaverunt et nobiles viros ac honestas mulieres in servitium redegerunt, ecclesias Dei incenderunt et omnia aedificia deleverunt; ita ut in tota Pannonia nostra, maxima provincia, tantum una non appareat ecclesia, prout episcopi a vobis destinati, si fateri velint, enarrare possunt, quantos dies transierunt et totam terram desolatam viderunt.“ (Juvavia, II., 285).

²⁾ Meynert, Gesch. Oesterr., IV., 40-44 in J. Staré, Oběna zgodovina, III., 701.

Vsled tega se je zlasti po blagem prizadevanju kralja Štefana kljubu nasprotovanju nekaterih mogočnih ogerskih plemenitnikov, katerim mirno življenje ni uga-jalo, krščanstvo vendar le vedno bolj utrjevalo ter je divje Ogre tako oblačilo, da so precej časa dali mir svojim sosedom.

Ko pa je sv. Štefan dne 15. avgusta l. 1038. brez otrok umrl, nastal je na Ogerskem splošen nered, ki je imel tudi za sosedne dežele slabe nasledke. Že čez tri leta so namreč Ogri postavnega kralja, Petra, sina Štefanove sestre Gizele, izgnali ter na mesto njega palatina Samuela Abo iz rodu Kumanov posadili na ogerski prestol. Ker sta se pa za Petra potegovala njegov svak, mejni grof Adalbert Avstrijski in nemški cesar Henrik III., planil je Samuel l. 1042. z dvema armadama na Avstrijsko. Tudi na Štajarsko je poslal precejšnjo trumo, ki se je, upustošivši rodovitno okolico, lotila tudi Ptuj. Toda še o pravem času je pridiral mejni grof Gotfrid, ki je sovražnike pred mestnim ozidjem v Budini premagal ter nje proti vzhodu odpodil.¹⁾

Enako se je Ogom godilo tudi na Avstrijskem, in Peter se je l. 1044. po žalostnem koncu Samuela zopet povrnil na ogerski prestol. Pa že l. 1046. so ga ogerski velikaši s pomočjo še precej močne paganske stranke vrgli v ječo, v kateri je kmalu umrl. (Dalje prih.)

Smešnica. Jovan Veselovič vpraša nekdanj svoje tovariše: »Kdo je bil prvi lekarnar ali apotekar?« Nihče ne zna. Slednjič jim Veselovič pomaga, rekoč: »No, kozel, ker je on prvi rože pobiral in delal kroglice!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškof) so v zadnjem skofjskem uradnem listu vernikom ostro prepovedali branje in razširjanje sledečih dveh pogubljivih knjizic: »Grešnikov prijatelj. Natisnila tiskarna Pajeviča v Novem Sadu«, in pa »Kristus in socialna demokracija. Ponatis iz »Delavca«. Spisal R. Kalver.«

(Najvišje potrjenje.) Presvetli cesar so potrdili izvolitev gosp. dr. Jos. Serneca za načelnika celjskemu okrajnemu zastopu in g. dr. Ivana Dečka za njegovega namestnika.

(Nova profesorska stolica) v mariborskem bogoslovju se je ustanovila in sicer za krščansko modroslovje in fundamentalno bogoslovje; toda stolica se namesti še le dne 1. oktobra 1897.

(V slavni Lurd) je začetkom minolega tedna romalo s posebnim vlakom okoli 500 avstrijskih romarjev. V soboto so došli v Lurd in ondi ostali štiri dni. Iz naše škofije se udeležijo ti-le p. n. gospodje: kanonik Karol Hribovšek, dekan Fr. Dovnik, župnika Fr. Zdolšek in Anton Lednik in kaplan Fr. Črnenšek.

(Volilci, pozor!) Od več strani se mi je naznanilo, da mislijo nekateri naših volilcev meni dati glasove, namesto vlč. g. Lendovškeku, župniku in duh. svetovalcu v Makolah; pa jaz tukaj izjavljam, da nisem mislil nikdar kandidirati in bi tudi nikakor ne sprejel izvolitve. Opozarjam torej vse tiste volilce, ki ste bili namenjeni, meni dati glasove, da se na nobeden način ne date motiti, in date na dan volitve vsi vlč. g. Lendovškeku svoje glasove. Le pomislite, kake nasledke bi imelo za nas, če nismo jedini? Torej slovenski volilci, dne 21. septembra dajmo vsi jednoglasno svoje glasove kandidatoma: g. Robiču in g. Lendovškeku! Zmaga mora biti tako sijajna, kakor še poprej nikdar! — Franc Mlakar, posestnik v Hošnici.

¹⁾ Muchar, Gesch. Steierm., IV., 282.

(Naznanilo cerkvenega zbora za lavantinsko škotijo). Na vrata tukajšnje Alojzijeve cerkve se je nabilo danes zjutraj naslednje naznanilo: »Cerkveni zbor za lavantinsko škofijo, katerega so napovedali milostljivi knez in škof Mihael, pričel se bo letos 28. dan meseca septembra z božjo pomočjo v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru. V dnevih sv. cerkvenega zbora spovedovali bodo spovedniki v stolnici in v cerkvi sv. Alojzija; verniki pa zadobivali popolnoma odpustek, podeljen od sv. Očeta, dne 16. maja 1896 onim, ki bodo vredno prejeli zakrament sv. pokore in presvetega rešnjega Telesa in pobožno molili v cerkvi sv. Alojzija za edinost krščanskih poglavarjev, za vničenje krivih ver, za spreobrnjenje grešnikov in za povišanje matere sv. katoliške cerkve. — Ignatius Orožen, m. p. Cancellarius«.

(V zavodu č. šolskih sester) v Mariboru je bila dne 8. sept. za prednico izvoljena častita sestra Stanislava Voh. Nova častita mati je bila rojena leta 1859. pri Sv. Ilju pri Gradiču in je sestra vlč. gospoda nadžupnika v Konjicah.

(»Mlačnost pri volitvah«.) Tako se glasi v »Slov. Narodu« od dne 7. sept. članek, ki se kar cedi samega strupenega obrekovanja. Kako čisto drugače piše »Marburgerca« dne 6. sept. in ta pač bolje pozna našo čast. duhovščino, kakor »Slov. Narod«, ki ne more svoje jezé prekriti, da ima med našo duhovščino samo dva prijatelja, med posvetnjaki pa tudi prav malo. Kdor pri nas prisega na »Slov. Narod«, ta je in ostane naš nasprotnik. Več o priliki.

(Iz rogaškega okraja.) Začetkom septembra so se vršile tukaj prvotne volitve volilnih mož brez vsega hrupa. Nemške liberalce je namreč tokrat pamet srečala, da se niso vtikali v volitve. Celo na Slatini postalo jim je grozdje prekislo. Naši katoliško-narodni kandidatje so povsod sijajno zmagali in bodo vsi glasovali za g. dr. Fr. Jurtela.

(Letovišče na Slatini) se je že skoraj do čista spraznilo. Le kakih 50 gostov se še nahaja ondi, ki pa že štejejo ure do svojega odhoda.

(Izid prvotnih volitev) za deželni zbor v mariborskem, št.-lenarskem in slov.-bistriškem okraju nam je že znan. Hvala Bogu in vrlim Slovincem, naša slov. kandidata, g. Franc Robič in č. g. Mih. Lendovšek, dobila okoli 80 glasov večine. Upamo, da se nobeden slov. volilni mož ne bo dal premotiti od nemškutarjev!

(V dijaško semenišče) v Mariboru so na novo vsprejeti: drugošolci Jožef Kostrevec iz Kostrivnice, Konrad Šeško iz Št. Vida na Planjini, Martin Jurhar z Reke, Jakob Kelemina od Sv. Miklavža pri Ormožu, Matija Rauter iz Ljutomera, Martin Kramberger od Sv. Lenarta v Slov. gor.; tretješolci Jož. Zidanšek iz Špitaliča, Karol Bezjak od Sv. Marjete niže Ptuja, Fr. Mihalič iz Ljutomera, Adolf Pečovnik od Sv. Lenarta v Slov. gor. in četrtošolec Anton Pintar iz Poličan. — Upisovanje na gimnaziji mariborski se vrši dne 16. in 17. septembra.

(Umor in samomor.) Protestantski posestnik »Schützenhofa« v Rospohu pri Mariboru, Anton Schreiber, je v nedeljo zjutraj z revolverjem ustrelil v glavo svojo 9letno hčerko, ki je potem drugi dan umrla, sebe pa v sence, da je bil takoj mrtev.

(Volilni shod) bo v ponedeljek, dne 14. sept. 1896 v Brežicah v dvorani hotela Klembas popoldne ob 5. uri. Poročal bo bivši poslanec g. Josip Jerman o delovanju v deželnem zboru in se g. Josip Žičkar, župnik v Vitanji, rajhenburški rojak, katerega je shod zaupnih mož kandidatom proglasil, predstavil.

(Hrabri volilci) v Škoflji vasi pri Celju in na Dobrni so premagali vse spletkarije nemčurske. Preč. g. kanonik Gajšek so se na vozičku dali peljati na volišče. Slava!

(Sijajen bil je shod) volilcev v Ormožu: Gsp. dr. Franc Rosina je bil po njegovem izvrstnem govoru navdušeno vsprejet za kandidata; ves ormoški okraj je za njega.

(Važen poduk) V nedeljo, dne 13. septembra pride državni poslanec g. Franc Robič k Sv. Trojici ter bode po večernicah v gostilni g. Steinbauerja o znižanju zemljiškega davka govoril. Vsi posestniki, zlasti pa občinski predstojniki, udeležite se tega podučnega govora v lasten dobiček prav obilno!

(Fr. Girstmayer), ki po vsej sili hoče dobiti pošteno brcjo od slovenskih volilcev dne 21. sept., danes razklada svoj program pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kamor je shod volilcev sklical znani Mravlag. G. Franc bo seveda Bog ve kaj vse obljubil, kakor sploh znajo nemški liberalci in nacijonanci, storil pa ne bode za kmete ničesar.

(Volitve za okrajni zastop) gornjegrajski so za veleposestvo razpisane za dan 28. septembra. — Volilni možje v gornji Savinjski dolini so vsekozi za narodna kandidata.

(Zopet nov dedič) po znani zapuščini Dre-ovi v Ljubljani zglasil se je pretekli teden pri sodniji v Gornjem gradu. V polni meri se tukaj uresničuje: »Kakor dobljeno, tako zgubljeno«.

(Volilni shod) gg. kandidatov dr. Jos. Serneca in dr. Ivana Dečka v torek dne 8. septembra v Mozirju je bil dobro obiskan.

(Doktorjev ne, duhovnikov ne!) Ta stara fraza se o volitvah veliko sliši. Mi smo je že vajeni, saj sta jo vedno trobila bivša nemškutarska lista »Kmet-ski prijatelj« ali celjski lisjak in pa »Štajerski kmet« ali kajhar.

(Od Save) se nam piše: V dobrem spominu je vsakemu učitelju prejšnji gosp. okrajni šolski nadzornik prof. Zavadlal. Dobili smo naslednika v gosp. Vodušeku. Spoznali smo ga kot prijatelja Slovencev in duhovščine. Bog ga nam ohrani mnogaja leta! Za znanim Ambröschitschem pa ni in tudi ne bo krogal nobeden ptič.

(Iz šole.) Dne 3. sept. je gospod c. kr. okrajni glavar celjski, grof Attems, srebrni zaslužni križec s kronico slovesno pripel na prsi gospodu Kodermanu, nadučitelju na Vrankoljem pri Vojniku. — Gdč. Pepica Koderman, ki je letos dovršila učiteljišče, postala je učiteljica v Zrečah. — V Gradcu je umrla gospa Viktorina Knaflič roj. Milek, učiteljica pri Sv. Lenartu blizu Laškega-trga; njen soprog je ondi nadučitelj. Sedanja pokojnica je učiteljvala tudi na Dobrni in v Šmarijah. — Med topličarji v Rimskih toplicah se je v korist ubožnim učencem tamošnje šole nabralo blizu 300 gld.

(Za vinogradnike.) Naša dežela ima trsovnice v Lipnici, v Ljutomeru, v Halozah, v Pišecah. Iz teh krajev zamorejo vinorejci dobiti ameriansko trsje, in sicer: rezanice, vkoreninjenice, pa tudi oplemenjene trte. Po tisoč komadov rezanic dobi se za 3 gld., vkoreninjenic za 10 gld. oplemenjenic za 50 gld. Kupci se morajo do konca oktobra oglasiti vsaki pri svojem občinskem uradu, toti bo naznanil deželnemu odboru v Gradec.

(Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali oni č. gospodje, ki so pred tednom napravili župnijski izpit, 33 gld. Slava! G. nadučitelj Štefan Kovačič, povodom blagoslavljanja kapele g. naduč. M. Rajšpa na Kušeniku nabral 11 fl., č. gg. Martin Gaberc, župnik v Kapelah, 5 fl., Erjavce P., župnik v Trbovljah, 3 fl., Gregorc Pank., kaplan v Trbovljah, 3 fl. Bog plati!

(Bralno društvo) pri Sv. Andražu v Slov. gor. priredi v nedeljo, 13. dne septembra v šolskih prostorih veselico s petjem, govori in gledališko igro. Začetek ob 3. uri. Prosta zabava pri Tošu.

(V Konjicah) bo »Katol. polit. društvo« imelo v nedeljo, dne 20. septembra ob 3. uri popoldne, povodom rojstnega dne našega mil. knezoškofa Mihaela, zborovanje. Natančnejši vsposed se priobči prihodnjč. K temu zborovanju so posebno uljudno povabljeni razni katoliški delavci: obrtniški, rokodelski in kmečki, pa tudi drugi prijatelji našega vernega ljudstva. Prav dobro došli so nam tudi naši volilni možje!

(Za društvo duhovnikov) vplačali so meseca julija in avgusta čč. gg.: Veternik Ant. 70 fl. (ustan. in letn. dopl.), Šoba Al. 22 fl. (letn. do 97), Brglez Fr. 21 fl., Klepač Fr. 18 fl., Kolar Ant. 15 fl. (letn. do 97), Plepelec Jož. 13 fl., Meznarič Ant., Ozmec Jož. (letn. do 97), Janžekovič Jož., Pivec Štef. (ustan. dopl. letn. do 97) po 11 fl., Simonič Fr. 10 fl., Korošec Mih. in Čepin V. (letn. do 99) po 5 fl., Rožman Al. (letn. do 98) 4 fl., Črnenšek Fr. (letn. do 98) in Jodl Jan. (letn. do 97) po 2 fl., Voh Jern., Zupančič Jak. (letn. do 99), Majcen Jož., Trstenjak Er. (letn. do 97) in Sparhakl J. po 1 fl.

Iz drugih krajev. (Pešpolk »Deutschmeister«) na Dunaju je bil pogoščen v nedeljo v praterski rotundi. Vojaki so dobili golaš, svinjske pečenke, za katere je trebalo 112 svinj, in solato, katero bi težko spravil na velik voz. Streglo 120 natakarijev.

(Zopet potres v Ljubljani.) Včeraj opoldne, 8 minut pred 12. uro, se je v Ljubljani pojavil potres s podzemeljskim bučanjem, trajajoč štiri sekunde. Nove škode ni napravil.

(Orglarska šola v Ljubljani) se odpre dne 18. sept. ob 3. uri popoldne. Novih učencev se vsprejme letos samo pet, ki pa naj bodo nekoliko že izvežbani.

(Najdaljši dan v Evropi) imu mesto Reykjavik na otoku Island. Tam in sploh po vsem otoku traja dnevna svetloba pol štiri mesece. V Norvegiji je v

mestecu Vardöhus neprenehoma dan od 21. maja pa do 22. julija. Na Švedskem, v okrožju mesta Torneja šteje najdaljši dan 21½ uri, najkrajši pa 2¼ ure. V Petrogradu na Ruskem in v Tobolsku v Sibiriji v Aziji traja najdaljši dan po 19 ur, najkrajši pa samo 5 ur. V mestih Stockholm in Upsala je najdaljši dan za 18½ ure, najkrajši pa za 5½ ure. V Berlinu in v Londonu traja najdaljši dan po 17½ ure.

(20tisoč goldinarjev za eno ovco.) Dne 7. julija so v mestu Sidney v Australiji po dražbi prodajali enega ovna plemenjaka. Izklicali so ga za 500 guinej, a prodali so ga za 1600 guinej, to je po našem računu za 20tisoč goldinarjev.

(V mestu Bruck) na Gornjem Štajarskem je dne 3. sept. bil za župana izvoljen gosp. Jurij Repin, rodom Slovenec iz Vojnika. Imenovanec ima precej znancev po okraju celjskem.

(Ako je hitro razširjenje in udomačenje dokaz), da je kak novi izdelek dober, potem Kathreinerjeva sladna kava nima para. Kuha se zdaj že tako v krasnih palačah kakor v najrevnejših kočah. To je vesela prikazen tako gledé splošnega zdravstvenega stanja in narodnega blagostanja, kakor tudi glede kmetijstva. Vedno pa je treba na to opozarjati, da je treba pri nakupu paziti na izvirne zavoje z imenom »Kathreiner«, kdor hoče dobiti dobro pristno blago.

Listič upravnštva. G. Ign. G. pri Sv. Andražu v Sl. g. sedaj plačano do 1. julija 1897. — One p. n. naročnike, ki so z naročnino zaostali, uljudno prosimo, da jo o pravem času poravnajo. Njim, ki so še za lani ali celo dalje časa na dolgu, naredili bomo na zavitku znamenje, da se spomnijo svoje dolžnosti.

Loterijne številke.

Cradeč 5. septembra 1896: 30, 33, 43, 6, 66
Dunaj » » 40, 74, 70, 81, 65

V najem

vzeti želim hišo za **trgovino** v primernem kraju. Ponudbe blagovolijo se poslati vsaj do 18. t. m. pod naslovom: **A. S. poste restante Radkersburg.** 2-2

!! Novo !!

Pokopališčni zapisnik Friedhofsprotokoll

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališčnem redu sestavljen, se dobiva odslej pri nas 10 pol 35 kr.

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.

Učenec, najmanj 16 let star, dobrega obnašanja, ki dobi primerno mesečno plačilo, se takoj sprejme v umetno mlinarstvo pri Štefanu Lešniku v Framu pri Račah (Kranichsfeld.)

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pšenica ne bo več snetljiva!

N. Dupuj-jevo sredstvo za pripravljanje semena za setev.

Najradikalnejše sredstvo proti snetljivosti pšenice, ječmena, ovsu, prosu, koruzi itd. premovano in priporočeno od mnogih kmetijskih družb in znamenitih ekonomov.

Dobi se v vseh večih špecerijah in prodajalnicah za železo av. og. države v zavitkih za 2 meterstota = okoli 2½ hektolitra = 250 litrov semena zadostujoče po 25 kr. Za 1 meterstot = okoli 1¼ hektol. = 125 litrov semena po 13 kr.

Vsakoršna razjasnila daje zastoj in franko kemični laboratorij

NUMA DUPUY,

3-3

Dunaj, VI. Windmühlgasse št. 33.

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: I., Graben 10.
VII½ Stiftgasse 19.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

13

Prostovoljna dražba posestva.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem naznanja: Na željo postavnih dedičev po posestniku **Mihaelu Puncer**, umrlem dne 24. julija 1896 brez oporoke, se je dovolila dražba sodnijsko na 2245 gld. 16 kr. cenjenega zapuščinskega posestva Ez. 89 k. o. Letuš in se je k temu določila jedna dražba in sicer na **21. septembra** 1896 dopoludne ob 11. uri na mestu zapuščinskega posestva v Podgorji z opombo, da se bo prodalo posestvo le za ali nad izključno ceno.

Dražbeni pogoji, po katerih mora zlasti vsak licitant pred ponudbo kot vadij 325 gld. v roke dražbene komisije položiti, kakor tudi cenilni zapisnik in izpisek iz zemljiške knjige se lahko pogledajo v tukajšnji registraturi.

C. kr. okr. sodišče na Vranskem,
dne 24. avgusta 1896. 1-2

Služba obč. redarja.

Županstvo v **Teharjih** išče občinskega redarja. Stalna plača 15 gld. in prosta uradna obleka. Ta služba je posebno pripravna za kakega rokodelca, ker ima dovolj časa za postanski zaslužek. Pogoji so: neomadeževani značaj, znanje čitanja in pisanja. — Dosluženi vojaki imajo prednost. Dotične prošnje se imajo do dne **15. septembra** t. l. županstvu v **Teharje** poslati.

Jože Rebov, župan.

Manjši dijak

se sprejme za prihodnje šolsko leto. Kje, pove upravnistvo „Slov. Gosp.“ 2-2

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevance, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 31

Posestvo,

1½ ure od **Poličan**, obstoječe iz 15 oralov smerekove, hrastove, bukove hoste, 14 oralov njiv in travnikov, sladka krma, 1 oral vinograda, hiša, hlevi in veliki kozolec za 4100 gld.; nakup je 2500 gld. odšteti, drugo sme dalj časa ostati obrestovano po 5%. Blizu tam je tudi na prodaj lepa, zidana, z opeko krita hiša, tri preše, šupa za sode, velik in z žlahtnim sadjem obsajen vrt, 4½ orala vinograda; cena vsemu je 1100 gld. Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru. 3-3

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti **protinu**, po udih in **skrnini**. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za **želodčne bolezni** in proti **onemoglosti**; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu **franko**.

Benedikt Hertl, vlastitelj grajščine **Golič pri Konjicah (Gonobiz)** na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.
Maribor: Al. Quandest, Gospoška ulica. 16

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Razglas.

Naročila na ameriške trte iz deželnih-trsnih nasadov v Lipnici, Ljutomeru, na Borlu pri Ptuj in v Pišecah pri Brežicah.

Posestniki vinogradov se s tem opozarjajo, da bo deželni odbor za nasadno dobo 1897 imel za oddati veliko množino ameriških trt in sicer trt za cepljenje ter vkoreninjenih kakor tudi že požlahtnjenih trt.

Cena je določena za trte za cepljenje na 3 gld., za vkoreninjene trte na 10 gld. in za že požlahtnjene trte na 80 gld. za 1000 kosov. Kdor bo želel trte po železnici prejeti, bo moral troške za okovarjenje in vožnjo sam trpeti.

Prošnje za vsprejem v zaznamek njih, ki želé prejeti trte iz deželnih nasadov, se morajo vsaj do konca oktobra 1896 ali po občinskem uradu ali po okrajnem zastopu ali pa naravnost na **deželni odbor** doposlati.

Pri naročbi ameriških trt za cepljenje in vkoreninjenih trt se mora natanko zaželjena vrsta, pri požlahtnjenih pa podlaga in vrsta požlahtnjenja naznaniti. Naročniki morajo v naročilu naznaniti, v kateri občini je vinograd. Opozarja se, da se vkoreninjene in požlahtnjene trte naročnikom na željo oddajo že lahko precej po izkopanju v pozni jeseni 1896 in sicer zato, da imajo posestniki trte že precej spomladi pri rokah.

Znesek za trte se mora pri prevzetju uročiti deželnemu uradniku.

Trte se oddajajo samo štajarskim posestnikom in so prekupci od dobave trt iz deželnih nasadov izključeni.

Gradec, meseca avgusta 1896.

Od štaj. deželnega odbora.

60kratni pridelek

so donesla vsled uradnega potrdila

Bahlsenova zimska semena.

V Avstriji, Nemčiji, Rusiji se pod postavnim varstvom pridelujejo Bahlsen-ova žita, katerih lastnosti so:

Prihranitev semena, k sejanju je dovolj 1/3—1/2 drugega semena.

Odpornost velikanska razrastitev

(20—50 bilk iz jednega zrna).

Natančnejši popis moje „**triumf**“ in „**imperijalne**“ rži ter mojih **izvrstnih vrst pšenice** v jesenskem ceniku (zastonj in franko).

Na tisoč zahval in priznanj je pri meni na ogled.

☛ Dajem svete v vseh strokovnih zadevah. ☛

Scavilo. Izvirna semena mojih pridelkov se le pri meni, ki jih pridelujem, dobé. (Pazite na mojo plombo in varstveno znamko).

Vsa druga semenska žita, ki se ponujajo pod mojim imenom, niso ali v nikaki zvezi z mojim priznanim semenom, ali pa so v najboljšem slučaju le posnemanja. 4—5

Semena **Ernestu Bahlsen, nadzorstvena tvrdka.**

Piše naj se moji pisarni: Praga, Heuwagsplatz — Krakovo, Gospoška ulica 9.

Telegram-naslov: **Bahlsen Praga ali Bahlsen Krakovo.**

Čislane hišne gospodinje!

Kupujte samo

5—11

pravo Ölzevo kavo.

Zakaj?

Zato, ker po nji dobi kava prijetno dišavo in lepo zlatorujavo barvo; zato, ker je po preiskavi cesarskega soveznika gosp. dra. Englinga iz najboljih surovin skrbljivo narejena. — Zato, ker je izdatna. — Zato, ker je ta kava prijetna in užitna hrana.

Da se pri kupovanju ne motite, pogledajte vselej točno na ime

bratje Ölz.

— Na prodaj je v vseh boljših štacunih. —

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirilla.

(Odgov. L. A. Brože.)